

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ และความคืบหน้า Brexit

- นาง Christine Lagarde ประธานธนาคารกลางยุโรป (ECB) กล่าวถึงความจำเป็นของการกระตุ้นเศรษฐกิจกลุ่มประเทศยูโรโซนผ่านการลงทุนภาครัฐ ในงาน Banking conference ที่เมือง Frankfurt ประเทศเยอรมนี เนื่องจากเห็นว่าหลายประเทศที่พึ่งพาการส่งออกได้ความผลกระทบจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐ ฯ กับจีน ประเด็นสำคัญคือการต้องเปลี่ยนแปลงให้ยุโรปสามารถพึ่งพาตนเองได้โดยการเพิ่มอุปสงค์ภายในประเทศ และเพิ่มการเติบโตในระยะยาว การลงทุนภาครัฐในกลุ่มประเทศยูโรโซนยังถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าช่วงก่อนวิกฤตการเงิน และกลุ่มประเทศยูโรโซนยังเปิดรับกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ค่อนข้างช้า จึงทำให้ความสามารถในการผลิต (Total factor productivity) เติบโตคิดเป็นเพียงครึ่งหนึ่งของสหรัฐ ฯ นับตั้งแต่ปี 2543 โดยเสนอแนะให้รัฐบาลกลุ่มประเทศในยุโรปร่วมกันจัดตั้งกองทุนเพื่อลงทุนในด้านสิ่งแวดล้อมและดิจิทัล เป็นการลงทุนที่จะช่วยสร้างความสามารถในการผลิต (productivity) ให้สูงขึ้นได้
- องค์การสหประชาชาติ (UN) ระบุว่า จำเป็นต้องลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงประมาณร้อยละ 7.6 ต่อปี เป็นระยะเวลา 10 ปี ต่อจากนี้ หากต้องการจำกัดไม่ให้เกิดการปรับสูงขึ้นของอุณหภูมิโลกสูงกว่าที่ระบุไว้ในข้อตกลงความร่วมมือปารีส (the Paris Agreement 2015) (1.5 เซลเซียส) ในรายงานของ United Nations Environment Programme (UNEP) ประเมินว่า หากทั่วโลกยังปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอัตราปัจจุบันจะส่งผลให้อุณหภูมิโลกปรับสูงขึ้นกว่า 3.2 องศาเซลเซียส โดยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของกลุ่มประเทศ G20 อยู่ที่ร้อยละ 78 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั่วโลก แต่มีสมาชิกเพียง 5 ประเทศเท่านั้น ที่สัญญาจะดำเนินการตามเป้าหมายระยะยาวในการปรับลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยไม่มีเพียงสหราชอาณาจักรและฝรั่งเศสที่มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวอย่างเป็นทางการ ขณะที่ เยอรมนี อิตาลี และกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอื่นๆ อยู่ในขั้นตอนเตรียมการออกกฎหมาย

แม้ว่าสหราชอาณาจักรจะเป็นผู้นำในกลุ่มประเทศ G20 ในการปรับลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่จากรายงานของบริษัทที่ปรึกษา PWC พบว่า สหราชอาณาจักรยังจำเป็นต้องเร่งปรับลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากขึ้นกว่าสองเท่าจากระดับปัจจุบันที่ร้อยละ 3.7 เป็นมากกว่าร้อยละ 9.7 หากต้องการจะบรรลุ ตามนโยบายหาเสียงของ 2 พรรคการเมืองหลักของสหราชอาณาจักร ทั้ง พรรค Conservative และ Labour ซึ่งมีนโยบายด้าน Zero commission ที่สะท้อนถึงการให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ชุดใหม่ ที่นำโดย นาง Ursula von der Leyen มีกำหนดจะเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 ธ.ค. 2562 ประกาศว่าจะต่อสู้กับปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate change) โดยยุโรปควรเร่งจัดการกับปัญหาด้านสภาพภูมิอากาศ

ซึ่งต้องการการลงทุนจำนวนมาก การมุ่งไปสู่ “Green initiatives” จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิกทุกประเทศ แม้ว่าบางประเทศอาจมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นการเฉพาะ อาทิ โปแลนด์ที่ยังคงต้องพึ่งพาอุตสาหกรรมถ่านหินในการสร้างงาน ผลิตพลังงาน และพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่ง นาง von der Leyen มีแผนจะนำเงื่อนไขด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อมบรรจุไว้ในทุกๆ ข้อตกลงทางการค้าที่จะทำร่วมกับประเทศอื่นๆ ในอนาคต อีกทั้งจะทำให้ European Investment Bank (EIB) กลายเป็น Climate transition bank ของยุโรป และนาง von der Leyen ยังเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปมีความยืดหยุ่นในการดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจภายใต้กฎเกณฑ์ของสหภาพยุโรป เพื่อช่วยให้เศรษฐกิจของภูมิภาคสามารถขยายตัวได้ดี

อย่างไรก็ตาม นาย Benoit Coeure กรรมการนโยบายการเงินธนาคารกลางยุโรป (ECB) กล่าวแสดงความเห็นว่า ECB ไม่ควรเป็นผู้นำในการต่อสู้กับปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากมองว่าปัญหาโลกร้อนเป็นปัญหาในระดับสากล ซึ่งเกินขอบเขตที่ธนาคารกลางจะกำหนดนโยบายการเงินที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ และเห็นว่าเครื่องมือทางด้านนโยบายการเงินมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคา ผ่านการกระตุ้นอุปสงค์ของผู้บริโภคเท่านั้น แต่ไม่สามารถเปลี่ยนรสนิยมของผู้บริโภคให้เลิกใช้รถยนต์ดีเซลที่สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมได้ โดยนาย Coeure มองว่า ปัญหาโลกร้อนเป็นประเด็นทางการเมือง และ ECB ควรเตรียมพร้อมรับมือกับผลกระทบของปัญหาโลกร้อนต่อการกำหนดนโยบายการเงินในอนาคตมากกว่า

- OECD เตือนว่าความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าโลกและภูมิศาสตร์การเมือง ส่งผลให้การค้าโลกซบเซา ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเกือบทุกประเทศหลัก ทั้งนี้ OECD ระบุว่า การชะลอตัวของการค้าโลกส่งผลกระทบต่อสหภาพยุโรปมากที่สุด เนื่องจากความไม่แน่นอนเกี่ยวกับ Brexit และการชะลอตัวของภาคอุตสาหกรรมของเยอรมนี เนื่องจากประเทศในสหภาพยุโรปส่วนใหญ่ค่อนข้างพึ่งพาการค้าในระดับสูง การค้าของเยอรมนีเทียบเท่ากับร้อยละ 87 ของ GDP เมื่อเทียบกับสหรัฐอเมริกาที่มีการค้าเท่ากับร้อยละ 27 ของ GDP

ทั้งนี้ การส่งออกและนำเข้าลดลงในสหภาพยุโรปทุกประเทศ เช่น ลดลงร้อยละ 3.6 และ 1.7 ตามลำดับในฝรั่งเศส และ ร้อยละ และ 1.8 ในเยอรมนี และในอิตาลี ลดลงติดต่อกันเป็นไตรมาสที่หก (การส่งออกลดลงร้อยละ 1.2 และการนำเข้าลดลงร้อยละ 1 ส่วนสหราชอาณาจักร การส่งออกหดตัวลงอย่างมากอันเป็นผลมาจากความไม่แน่นอนของ Brexit และค่าเงินปอนด์สเตอร์ลิงที่ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ

- สหภาพยุโรปอนุมัติให้ปรับเพิ่มการนำเข้าเนื้อวัวจากสหรัฐฯ (เดิมกำหนดไว้ที่ 45,000 ตัน) โดยหวังว่าการตัดสินใจดังกล่าว จะเป็นการส่งสัญญาณให้สหรัฐฯ เห็นถึงความตั้งใจและความพยายามที่จะลดข้อพิพาททางการค้าระหว่างทั้ง 2 ฝ่าย และหวังว่าสหรัฐฯ จะมีท่าทีที่ตอบรับในแนวทางเดียวกัน โดยการยกเลิกการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าประเภทเหล็กและอลูมิเนียม รวมถึงยกเลิกแผนการปรับขึ้นภาษีนำเข้าสินค้ายานยนต์จากยุโรป นอกจากนี้ยังต้องการให้สหรัฐฯ ร่วมมือกันหาทางออกสำหรับข้อพิพาทเรื่องการให้เงินอุดหนุนแก่บริษัทผลิตเครื่องบิน Airbus และ Boeing อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ภายใต้กฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (WTO) ที่กำหนดให้โควตาสินค้านำเข้าดังกล่าวต้องครอบคลุมไปถึงผู้ส่งออกรายอื่นๆ นอกเหนือจากสหรัฐฯ โดยที่ผ่านมาสหภาพยุโรปมีการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อวัวจาก ออสเตรเลีย อูรุกวัย และ อาร์เจนติน่า เพิ่มขึ้น ดังนั้นอาจส่งผลให้สัดส่วนการนำเข้าจากสหรัฐฯ ปรับลดลงจากร้อยละ 100 มาอยู่ที่ร้อยละ 30 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงระหว่างสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ ในครั้งนี้ ยังจำเป็นต้องได้รับการเห็นชอบจากประเทศอื่นๆ โดยในเบื้องต้นประเมินว่า สหรัฐฯ จะได้รับโควตาเพิ่มขึ้น 18,500 ตัน ก่อนจะเพิ่มเป็น 35,000 ตัน ภายใน 7 ปี

ความคืบหน้าของ Brexit และการเลือกตั้งทั่วไป

- 24 พ.ย. พรรค Conservative แถลงนโยบายสำหรับการเลือกตั้งทั่วไป (Manifesto) อย่างเป็นทางการ โดยชูประเด็นเรื่อง “get Brexit done” และ “forge a new Britain” โดยนโยบายส่วนใหญ่ยังคงเดิม มีนโยบายสำคัญ อาทิ 1) คงอัตราภาษีทั้ง 3 ประเภท (ภาษีรายได้ ภาษี National Insurance และ VAT) เป็นระยะเวลา 5 ปี 2) เตรียมกองทุน Flexible childcare ขนาด 1 พันล้าน ปอนด์ สำหรับดูแลเด็กหลังเลิกเรียนและช่วงปิดเทอม 3) เตรียมงบประมาณโครงสร้างพื้นฐานจำนวน 2 พันล้าน ปอนด์ สำหรับปรับปรุงพื้นผิวถนนตามแผนกลยุทธ์โครงสร้างพื้นฐานของชาติ 4) เพิ่มอัตราค่าจ้างต่ำกว่า 20,000 นาย เพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รวมถึงเพิ่มความเข้มงวดและความรวดเร็วในการจัดการกับผู้กระทำความผิด และ 5) เพิ่มเงินช่วยเหลือจำนวน 14 พันล้าน ปอนด์ ให้แก่โรงเรียนทั่วประเทศ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เป็นต้น ส่วนนโยบายหลักใหม่คือ นโยบายด้านการรักษาพยาบาลโดยจะปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างพยาบาล และเพิ่มจำนวนตารางนัดพบแพทย์ General Practitioner (GP) ให้มากขึ้น
- 29 พ.ย. นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร เรียกร้องให้ นาย Donald Trump ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ไม่กระทำการหรือแสดงความคิดเห็นใดๆ ที่อาจเสมือนเป็นการแทรกแซงทางการเมืองภายในประเทศของสหราชอาณาจักร เช่นที่ผ่านมา นาย Trump ได้แสดงความเห็นต่อการเมืองสหราชอาณาจักรว่า การที่ นาย Jeremy Corbyn หัวหน้าพรรค Labour ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้นจะไม่เป็นผลดีต่อสหราชอาณาจักร และ พรรค Conservative ควรจับมือเป็นพันธมิตรกับพรรค Brexit
- การหาเสียงเมื่อวันที่ 29 พ.ย. นาย Johnson ได้ให้สัญญาว่า ตนพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่ธุรกิจที่ประสบปัญหาและได้รับผลกระทบจาก Brexit โดยอ้างว่า การถอนตัวออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปและไม่ต้องทำตามกฎเกณฑ์ของยุโรปอีกต่อไป จะทำให้รัฐบาลสามารถเข้าแทรกแซงเพื่อช่วยเหลือธุรกิจต่างๆ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 25-29 พ.ย. 2562)

